

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om pension för lantbruksföretagare ändras i fråga om fastställandet av försäkringspremien. Förslaget, som syftar till en balansering av statskonomin, innebär att lantbruksföretagarnas andel av kostnaderna enligt lagen om pension för lantbruksföretagare kommer att öka. Enligt den föreslagna ändringen sänks det gränsbelopp gällande arbetsinkomsten under vilket försäkringspremien fastställs enligt nedsatt procentsats.

På grund av ändringen kommer den årliga försäkringspremieinkomsten enligt lagen om

pension för lantbruksföretagare att öka med uppskattningsvis 6 milj. mk. Detta medför motsvarande kostnadsinbesparing för staten.

Propositionen ansluter sig till dels de förhandlingar som fördes i april 1992 i samband med det principbeslut som gällde regeringens ekonomiskpolitiska åtgärder, dels budgetpropositionen för 1993. Propositionen avses bli behandlad i samband med budgetpropositionen.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1993.

MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

Försäkringspremien enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) är bunden vid en basprocentsats, som social- och hälsovårdsministeriet enligt 10 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare årligen fastställer till samma tal som det procenttal som kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna utgående från en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare (395/61). Av statsekonomiska skäl har, avvikande från vad som sagts ovan, basprocentsatsen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare genom en temporär lag (1599/91) fastställts till 16,9 för 1992. I fråga om den basprocentsats som skall fastställas för 1993 har en separat lag stiftats om temporär ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare (565/92). Enligt lagen beaktas vid bestämmandet av basprocentsatsen

enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inte andelen av de utgifter som avses i 13 b § lagen om pension för arbetstagare och som föranleds av pensionsskyddscentralens kreditförsäkringsverksamhet.

Enligt den ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare som trädde i kraft vid ingången av 1992 och som gällde fastställandet av försäkringspremier, skall försäkringspremien enligt en s.k. glidmodell ändras från den nedsatta premien till en försäkringspremie som fastställs enligt full basprocentsats. Genom samma lagändring höjdes också det gränsbelopp gällande arbetsinkomsten under vilket försäkringspremien fastställs enligt nedsatt procentsats. Syftet med ändringen var att lantbruksföretagarna för att undvika en högre försäkringspremie inte skulle stanna för en lägre arbetsinkomst än vad förhållandena på brukningsenheten i verkligheten hade möjliggjort.

Försäkringspremien enligt lagen om pension

för lantbruksföretagare bestäms enligt nedsatt procentsats (2/5 av basprocentsatsen) till den del arbetstagarens i nämnda lag avsedda arbetsinkomst är högst 93 918,78 mk (enligt 1970 års ind. 11 000) om året. Försäkringspremien är lika stor som basprocentsatsen till den del den försäkrades arbetsinkomst överstiger 140 878,17 mk (enligt 1970 års ind. 16 500) om året. Mellan de nämnda arbetsinkomstgränserna beräknas försäkringspremien till den del arbetsinkomsten överstiger 93 918,78 mk med tillämpning av följande formel:

$$\frac{2}{5} p \frac{1,5 T - 5 500}{11 000} \quad (T - 11 000)$$

I formeln är T den fastställda arbetsinkomsten för lantbruksföretagaren (dock högst 16 500 mk) och p en hundrededel av basprocentsatsen. Beloppen 5 500 och 11 000 anges i 1970 APL-index.

För balansering av statsekonomi har regeringen vid överläggningar i anslutning till det principbeslut som på våren gavs angående de ekonomisk-politiska åtgärderna beslutat, att det gränobelopp för småföretagarrabbat på pensionsförsäkringspremien som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare ändras till 80 000 mk räknat från ingången av 1993. I propositionen föreslås att stadgandena om fastställande av försäkringspremien ändras i enlighet med detta. Ändringen innebär att de försäkrades andel av kostnaderna enligt lagen om pension för lantbruksföretagare ökar i och med att man minskar det arbetsinkomstintervall på vilket den lägsta försäkringspremien tillämpas.

Enligt förslaget sjunker det gränobelopp gällande arbetsinkomsten under vilket försäkringspremien bestäms enligt nedsatt procentsats från nuvarande 93 918,78 mk (enligt 1970 års ind. 11 000) till 80 257,87 mk (enligt 1970 års ind. 9 400). Det gränobelopp över vilket försäkringspremien beräknas enligt basprocentsatsen bibehålls vid nuvarande 140 878,17 mk (enligt 1970 års ind. 16 500). Om arbetsinkomsten överstiger 80 257,87 mk men är högst 140 878,17 mk, stiger försäkringspremien för denna del av arbetsinkomsten glidande från nedsatt procentsats till full basprocentsats. Till den del arbetsinkomsten överstiger 80 257,87 mk beräknas försäkringspremien med tillämpning av följande formel:

$$\frac{2}{5} p \frac{0,75 T + 50}{7 100} \quad (T - 9 400)$$

Beloppen 50, 7 100 och 9 400 i formeln anges i 1970 års index.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Enligt 13 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare betalas kostnaderna för pensioner och övriga förmåner enligt denna lag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel består härvid av de till pensionsanstalten inbetalda försäkringspremierna, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner, dock så att statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen skall vara en tredjedel.

Av propositionen följer att försäkringspremien enligt lagen om pension för lantbruksföretagare stiger för alla försäkrade vilkas arbetsinkomst beräknad i dagsvärde överstiger 80 257,87 mk om året. Den föreslagna ändringen i sättet att bestämma försäkringspremien ökar lantbruksföretagarnas pensionsanstalts försäkringspremieinkomster år 1993 med uppskattningsvis 6 milj. mk. Den föreslagna ökningen av lantbruksföretagarnas andel av försäkringspremien föranleder staten en kostnadsinbesparing av motsvarande storlek. Under de följande åren beräknas de försäkrades ökade betalningsbörd och statens inbesparing vara av samma storleksklass som 1993.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993.

3. Beredningen av ärendet

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I arbetet deltog pensionsexperten från lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och pensionskyddscentralen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1993.

5. Lagstiftningsordning

Propositionen innebär att lantbruksföretagarnas andel av kostnaderna enligt lagen om pension för lantbruksföretagare kommer att öka. Förslaget inverkar inte på beloppen för de förmåner som avses i nämnda lag och det

försvagar inte heller det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet som avses i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § 1 och 2 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69), sådana de lyder i lag av den 20 december 1991 (1599/91), som följer:

10 §

En lantbruksföretagare är skyldig att för pensionsskyddet enligt denna lag betala en försäkringspremie som beräknas på hans arbetsinkomst. Försäkringspremien betalas enligt nedsatt procentsats till den del arbetsinkomsten är högst 9 400 mark, enligt mellanprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 9 400 mark, men är högst 16 500 mark, och enligt basprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 16 500 mark.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen basprocentsatsen till samma tal som det procenttal som kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna utgående från en försäkring enligt

minimivillkoren i lagen om pension för arbetsföretagare. Den nedsatta procentsatsen är 2/5 av basprocentsatsen. Mellanprocentsatsen är den nedsatta procentsatsen multiplicerad med det tal som fås då summan av arbetsinkomsten multiplicerad med 0,75 och 50 mark divideras med 7 100 mark. Vid beräkandet av mellanprocentsatsen beaktas arbetsinkomsten till högst 16 500 mark.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De i denna lag nämnda beloppen motsvarar det löneindextal som har fastställts för 1970.

Helsingfors den 18 september 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

Lag

om ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § 1 och 2 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69), sådana de lyder i lag av den 20 december 1991 (1599/91), som följer:

Gällande lydelse

10 §

En lantbruksföretagare är skyldig att för pensionsskyddet enligt denna lag betala en försäkringspremie som beräknas på hans arbetsinkomst. Försäkringspremien betalas enligt nedsatt procentsats till den del arbetsinkomsten är högst 11 000 mark, enligt mellanprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 11 000 mark, men är högst 16 500 mark, och enligt basprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 16 500 mark.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen basprocentsatsen till samma tal som det procenttal som kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna utgående från en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare. Den nedsatta procentsatsen är $\frac{2}{5}$ av basprocentsatsen. Mellanprocentsatsen är den nedsatta procentsatsen multiplicerad med det tal som fås då summan av arbetsinkomsten multiplicerad med 1,5 och 5 500 mark divideras med 11 000 mark. Vid beräkandet av mellanprocentsatsen beaktas arbetsinkomsten till högst 16 500 mark.

Föreslagen lydelse

10 §

En lantbruksföretagare är skyldig att för pensionsskyddet enligt denna lag betala en försäkringspremie som beräknas på hans arbetsinkomst. Försäkringspremien betalas enligt nedsatt procentsats till den del arbetsinkomsten är högst 9 400 mark, enligt mellanprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 9 400 mark, men är högst 16 500 mark, och enligt basprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 16 500 mark.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen basprocentsatsen till samma tal som det procenttal som kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna utgående från en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare. Den nedsatta procentsatsen är $\frac{2}{5}$ av basprocentsatsen. Mellanprocentsatsen är den nedsatta procentsatsen multiplicerad med det tal som fås då summan av arbetsinkomsten multiplicerad med 0,75 och 50 mark divideras med 7 100 mark. Vid beräkandet av mellanprocentsatsen beaktas arbetsinkomsten till högst 16 500 mark.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

De i denna lag nämnda beloppen motsvarar
 det löneindex-tal som har fastställts för 1970.
